

Nf. 59.5.

S P I C I L E G I V M ⁷ 8
VARIARVM LECTIONVM
CODICVM IV. VET. TEST. HEBR
VRATISLAVIENSIVM

Q V O D
L E C T I O N I B V S S V I S
P E R I N S T A N S S E M E S T R E H I B E R N V M
I N G E N E R A L I S T V D I O L I P S I E N S I

H A R E N D I E
P R A E M I T T I T *h.*
S A M V E L T H E O P H I L V S W A L D

L I P S I A E A . C . c l o l o c c l x x x i v

3 2 1 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9

VERLAG DER UNIVERSITÄT

COPIUM IV. VET. TEST. HEBR.

UNIVERSITÄT WÜRZBURG

1 2 3 4 5 6 7 8 9

UNIVERSITÄT WÜRZBURG

INSTITUT FÜR HEBRÄISCHES

INSTITUT FÜR HEBRÄISCHES

UNIVERSITÄT WÜRZBURG

UNIVERSITÄT WÜRZBURG

UNIVERSITÄT WÜRZBURG

UNIVERSITÄT WÜRZBURG

VIRO MAGNIFICO
SVMME VENERABILI ATQVE DOCTISSIMO
IOANNI GODOFREDO HERRMANNO

THEOLOGIAE ET PHILOSOPHIAE DOCTORI
SERENISS. SAXONIAE ELECTORI
A CONCIONIBVS AVLICIS PRIMAR.
ET CONSILIIIS ECCLESIASTICIS
CONSISTORII SVPREMI ASSESSORI

FAVTORI OPTIMO

SACRVM

VIRI MAGNIFICI
SYNDE VENERABILI ATQUE DOCTISSIMO
IOANNI GODEFRIDO HERRMANNO
THEOLOGICAE ET PHILOSOPHICAE DOCTORI
PRAEFICISS. SACHSIAE DIRECTORI
A CONDIGNISQUE ACADEMIAE PRIMA
ET CONSILII RECTORI
CONSISTORII SVBSTITUTO

LAUDIS ET FIDELITATIS

M V C R V M

Sesquialter annus est et eo amplius, quod *Specimen I. curarum in historiam textus vaticiniorum Danielis* edidi. Cuius lectionem quum sibi haud iniucundam accidisse pluribus, tum publicis, tum priuatis, testimoniis mihi comprobarint orientalium litterarum periti quidam et studiosi, quumque peculiarem commentationem meam, qua *versionem Danielis arabicam* nuper excussi, ill. EICHHORNIVS dignam iudicauerit, quae Tomo XIV. Repertorii liter. orient. et biblic. infereretur: animus mihi auctus est, vt alteram hic appendicem Speciminis mei I. modo citati exhiberem.

Licet anno huius seculi LXXVII. vnum et alterum codicem hebr. V.T. in Bibliotheca Maria-Magdalenaeca tractauissem, et quae deinde cl. IO. EPHR. SCHEIBELIVS, *Math. et Phys. Professor Vratislaviensis*, fautor et amicus meus longe aestimatifsimus, beneuole de iis *Halae* ad me dedit literis, adtente legissem, penitus autem eosdem inspiciendi, quum *Halae et Lipsiae* detinerer, occasione plane carerem: mentionem tantum codicum hebr. Vratislaviensium Specimini I. iniicere potui. Quum autem, anno modo praeterlapso, plane inopinanti, mihi contigerit esse tam felici, vt Vratislaviam, urbem patriam dilectam, inuisendi occasione nanciscerer: tum votis meis respondit euentus. Eosdem enim codices penitus perspicere et conferre licuit ex singulari

A

pla-

plane benevolentia Bibliothecae M. M. Praefecti, *celeb. M. 10.*
 CHR. LEVSCHNERI, *Gymnas. Maria - Magd. Rectoris et*
Prof. P. O., qui trimestri eo tempore, quo *Vratislaviae* hospes
 degi, caeteris humanitatis officiis hoc etiam adiunxit, vt copiose
 mihi suppeditaret IV. istos Bibliorum Codices. Quae omnia reci-
 tare eo minus dubito, quo magis LEVSCHNERI et SCHEI-
 BELII beneuolum in orientalium litterarum cultores animum
 commendant, contra vero iusta erubescendi causa mihi foret, nisi
 omnem captarem occasionem publice humanitatem eorum cele-
 brandi, qua me, in principe illa Silesiorum vrbe, per III. fere
 menses, versantem tractauerunt. Ad editionem igitur *booghtia-*
nam, vsu fere communi receptam, contuli, socio amicissimo
 SCHEIBELIO, codices istos admodum pretiosos, quibus Vra-
 tislaiuensium Bibliotheca Maria Magdalenae splendet, et qualis-
 cunque lectionis variae rationem habui. Quae ex iis ad Danie-
 lem pertinent, ex schedis nostris excerpti, ita vt praecipuas tan-
 tum lectionum varietates, quae vel sensum vel orthographiam,
 quodam modo, afficere mihi videbantur, in supplementum Speci-
 minis I. seligerem, Bibliorum Kennicottianorum autem supplemen-
 to reliqua, quae ex Daniele aliisque V. T. libris, sedulo, tamen
 pro viribus nostris, collegimus, destinarem. Reliquum est, vt
 hanc qualemcunque opellam iudicio lectorum rei peritorum pla-
 ne permittam, *paullini* istius non immemor: *ἐκ μερὸς γινωσκόμεν*
καὶ ἐκ μερὸς προφητεύομεν ὅταν δὲ ἔλθῃ τὸ τελείον, τότε ἐκ μερὸς
καταργηθήσεται. I Cor. XIII.

Quaquam nuper admodum in peculiari schediasmate, quod
 Tomo I. *Repertorii monumentorum ineditorum ad historiam*
Germaniae spectantium, insertum est, de quatuor istis codicibus
 vratislauenfibus, *charactere germanico* exaratis, luculenter,
historice quidem, egerim, et, quae de iis scitu necessaria erant,
 copiose exposuerim, e lectoribus autem beneuolis non nullos fore
 non dubitem, qui repertorii modo laudati Tomum I. ad manus
 non

non habeant: rem a capite breuiter repetam, vt facilius intelligant lectores, quae de lectionum varietatibus in Daniele dicere animus est.

Codex I. b. HVTTERI olim cimelium, foliis CCCLXXXII, membranis purissimis, *Sec. XIV*, in scriptum continet textum prophetarum priorum et posteriorum, librorum poeticorum (hemistiche), *Danielis, Esrae, Nehemiae et Paralipomenon. Masora*, tum magna, tum parua, instructus codex non caret punctis, licet literarum maiuscularum, suspenfarum et minuscularum rationem non habuerit descriptor.

Codex II. splendidissimus, membranaceus, foliis CCCCLIV, nitidissime in scriptum complectitur *Pentateuchum*, cuius singulos versus excipit *Targum ONKELOS*, deinde *Haphtbaroth* et *Hagiographa*, ordine ab impresso aberrante *). *Masora* magna, parua et finalis, per totum fere librum, copiose adest, nullae tamen literarum formae singulares conspiciuntur. Punctis iste codex a. Chr. CI CCCXXXVIII instructus *chaldaicam* etiam, *fragmentorum graec. Estheris versionem*, ab illa, quam celeb. IO. BERN. DE ROSSI, *Professor Parmesanus*, ex codice antiquo Bibliothecae priuatae PII VI. P. M., publici iuris primus fecit, discrepantem habet.

Codex III. membranaceus, punctis instructus, duos complectitur codices admodum antiquos, multorum vsu valde tritos, et *Sec. XVI.* in vnum volumen compactos, quorum prior foliis CCXXXII, *prophetas* priores et posteriores, absque *Targum*, ordine solito, nisi quod *Jeremias* antecedit *Iesaiam*, continet, et *Iosuae* cap. XXI, comma illud vtrumque decantatum, a *Masore-*

A 2

eis

*) Ita enim ordo se habet: Ruth, Canticum, Ecclesiastes, Threni, Esther, Psalmi, Iobus, Prouerbia, Daniel, Esras (et Nehemias) libri chronicorum.

this et *Kimchio* neglectum, sine vlla nota marginali, in textu habet. Ao. Chr. c lxx c c. *prior* iste codex conscriptus esse videtur, licet annum mundi 4060, in subscriptione admodum longa, per imposturam antiquitatis nimium studiosi cuiusdam possessoris, prae se ferat. *Posterior* ab alio, ignoto quidem scriptore, eodem fere tempore, exaratus, foliis CXIII. *libros poeticos*, hemistiche, *libros Paralipomenon*, Danielis, Esrae et Nehemiae comprehendit.

Codex IV. membranaceus, punctis instructus, מחסור, ordine, qui inter Iudaeos lusitanos obtinet, conscriptum, *Parasch-joth*, *Haphtaroth*, libellum *Ruth*, *Ecclesiasten*, *canticum canticorum*, *lamentationes Ieremiae*, *Iobum* (hemistiche) et priorem *Ieremiae* partem complectitur.

- DANIEL. *Cap. I. 2.* כלי, Cod. I. כלי
שנער, Cod. I. שנער, plane vt LXX, *σνεαρ*.
— 4. ומורע, Cod. II. מורע
מראה, Cod. I. לבמראה *)
כח abest a Cod. I. *textu*, margini adscriptum conspicitur.
— 9. אח דניאל absunt abs *textu* Cod. I, margini adscripta.
— 12. הזרעים, Cod. I. תזרעים **), Cod. III. הידונים
— 14. וינסם, Cod. II. נינסם
— 15. מראהם, Cod. I. מראהן a manu *prima*; *sec.* הם
מזכר, Cod. III. מכל sine punctis
האכלים profus abest a cod. III.
— 16. אתפתגם plane absunt a cod. III.

Cap.

*) Quae punctis carere conspiciuntur literae, plurimum, in codicibus vtratisl., lineola transuersa, a correctore damnantur.

***) Lestionem hooghtianam margini adscripsit corrector.

- Cap. II. 1. חלם, Cod. I. חלם
 — 4. לעלמן, Cod. III. לעלמן
 נחוא, Cod. I. et III. נחוא
 — 5. ואמר, Cod. II. ואמר *)
 לכשדיא, Cod. I. et III. לכשדיא; Cod. II. לכשדיא,
 in marg: דאי
 מלחא, Cod. I. et III. מילחא; Cod. II. מלחא
 ופשרה, Cod. I. ופשרה
 — 6. ופשרה, Cod. I. ופשרה
 שגיא, Cod. I. שגיא (**)
 להן, Cod. I. להן (***)
 ופשרה, Cod. I. ופישרה, Cod. II. ופשרה
 — 7. מלכא חלמא יאמר לעברוהי, Cod. III. ita habet
 מלכא חלמא ופשרה
 יאמר לעברוהי ופשרה
 — 8. אחון, Cod. III. אחון
 קבל, Cod. I. II. III. קבל, ita Codd. Vratisl. *semper*.
 דיהן, Cod. III. דיהן
 — 9. חרה, Cod. II. III. חרה
 דחכון, deest in textu Cod. I. *margini* adscriptum
 legitur.
 כרבה, Cod. I. כרבה
 הזמנתון, Cod. I. III. הזמנתון. II. הזמנתון. I. erafo
 לאמר Cod. II. למימר. III. למימר in fine lin.
 אמרו לי absunt a textu C. I. in *margini* leguntur
 אמרו ליה

— 10.

*) Ita etiam habet v. 8. 15. 20. 27. III. 14. 19. (a prima manu). A versu 4. cap. III. *semper* est ואמר, vt v. 26. 28. cap. V, 7.

**) Ita habet quoque cap. II. 13.

***) Sic etiam versu 9.

- Cap. II. 10. אנש, Cod. I. אַנְשָׁא. III. אֵינְשׁ
שאל, Cod. I. שְׁאֵל
ואסף, Cod. I. III. וְאֶסֶף
וכשראי, Cod. I. II. וְכַשְׂרָאֵי
— 11. לשאל, abest abs textu Cod. III., in *marg.* est שאל
אלהין, Cod. I. אֵלְהִין
— 12. בבבל, Cod. III. בְּבָבֶל
— 14. לקטלא, לקטלה, Cod. I. II. III.
— 16. עול, Cod. II. עוֹל
די רנק זמן, Cod. I. דֵּי רֶנְק זְמַן
ליה, Cod. I. לֵיהּ
— 17. ולחכני, Cod. I. וְלַחְכְּנֵיהּ
— 18. למבעא, Cod. I. לְמִבְעֵי
דשמיא, Cod. I. דְּשִׁמְיָא
— 19. דניאל, Cod. I. דְּנִיָּאֵל
גלי, Cod. I. גְּלִי. Cod. III. גְּלִי
דשמיא, Cod. I. II. דְּשִׁמְיָא
— 20. דאלהא, Cod. I. דְּאֵלְהָא; Cod. II. דְּאֵלָהָא
היא, Cod. I. הִיא
— 21. ומחקים מלכין, absunt a textu cod. I. ob *ὁμοιοτελευ-*
των. Margini adscripta leguntur.
— 22. והוא גלא, Cod. III. וְהוּא גְּלָא
ונהורא, Cod. I. non habet in textu, in *margini*
וְנִהוּרָא. Cod. II. nunc quidem habet וְנִהוּרָא
sed expressa adsunt vestigia primam manum
ונהורא scripsisse. Cod. III. וְנִהוּרָא
שרי, Cod. I. II. III. שְׂרִי
— 23. מלכא, Cod. I. in textu quidem non habet, sed in *marg.*
— 24. על על, Cod. I. עַל, in *marg.* עַל
לא, Cod. I. לֹא
— 25. השתכח, Cod. II. הִשְׁתַּכַּח
די יהוד, Cod. I. מִן־יְהוּדָא, in *marg.* דֵּי יְהוּדָא

Cap. II.

- Cap. II. 28. ברם, Cod. III. ברם
 איתי, abest a textu cod. I, in *marg.* autem legitur.
 בשמיא, Cod. I. שמיא
 גלה, Cod. I. גלי; Cod. III. גלי; ita etiam v. 29
 habet.
 באחרית, Cod. II. בסוף יומיא, in *marg.*
- 29. לחוא, Cod. I. לחויא, III. לחוⁿ
 מן-כל, Cod. I. III. מכל, Cod. II. מכלⁱ
 דנא, Cod. I. III. דנא. Cod. II. non habet.
- לבבך, Cod. I. לבך^b
- 31. חויה, Cod. I. חויה, sic etiam v. 34. habet.
 דיכז, Cod. I. די כז, Cod. III. דיכז
- 32. קאים, Cod. I. קאים, Cod. III. קאים
 וירכתה, Cod. III. וירכתיה a *prima* manu, ר a *sec.*
- 34. ופחת די פ', Cod. I. די פ'
 — 35. אשתכה, Cod. III. אשתכה
 להון, Cod. II. בהון a *pr.* manu, ל a *sec.*
 רב למורא רב, Cod. I. רב
 ומלאת, Cod. I. III. ומלאת
 דנא, Cod. III. דנא :
 — 37. ויקרא, Cod. II. ויקרא
 — 38. ראשה, Cod. I. III. ראשה
 — 39. ארא, Cod. I. ארע, Cod. II. III. ארא
 תליתאה, Cod. II. III. תליתאה
 — 40. רביעיא, Cod. I. רביעאה; Cod. II. III. רביעיא, in
marg. עאה ק'
 די-מרע, Cod. I. די-מרע, Cod. II. די-מרע^v
 די-מרע, Cod. III. די-מרע
 — 41. פחד, Cod. I. פחרא, Cod. II. פחד
 פרזלא plane abest a Cod. I.

Cap. II.

- 42. חזף, Cod. I. חזף
וביומיהון, Cod. I. וביומיהון
יקום, Cod. I. יקום
כל, Cod. III. אילין, in *marg.* בל
— 43. פרזלה, Cod. I. פרזלה
— 47. דהוא abest a textu cod. I. in *marg.* legitur.
הוא, Cod. III. דהוא
ומרי, Cod. II. III. ומרי
וגלי, III. וגלא^ה, II. וגלא, Cod. I. וגלה
— 48. וסגיאן, Cod. I. וסגיאן
Cap. III. 2. דהבריא, Cod. I. דהבריא
— 4. קרא, Cod. II. קרי
— 5. שבכא, Cod. III. שבכא
דהבא, Cod. I. דהבא
— 6. ומן דו-לא, Cod. I. ומאן דלא, III. ומן די
prorsus abfunt a Codd. I et III.
— 8. גברין, abest abs textu Cod. I. in *marg.* adest.
יהודיא, Cod. I. III. יהודיא
מלכא, Cod. II. מלכא
לעלמין, Cod. III. לעלמין
— 10. שמת, Cod. I. שמת; II. III. שמת
שבכא, Cod. III. שבכא
Quae *το* sequuntur in ed. *booght.* vocabula,
ob *ἐπισημασμενων* sane, omittuntur in textu Cod. I.
III, margini vero adscripta ordine ita se excipiunt:
לצלם דהבא ומן די לא יפל ויסגר
— 11. לגוא, Cod. I. II. III. לגו, ita *semper.*
— 12. גברין איתי, Cod. II. גברין, et in *marginē*
גבראין איתי, Cod. III. גבראין
שמו, Cod. I. שמו
— 13. הן, Cod. III. הן et in *marg.* הן

- Cap. III. 18. כסנדר, Cod. I. סנדרין
 — 19. אשחנו, Cod. I. אישחני, II. אישחנו, III. אשחנו
 — 20. למרמא, Cod. I. למרמא
 — 21. כפיתו, Cod. III. כפיתו
 פְּשִׁיחֵהוּן, Cod. I. פְּשִׁיחֵהוּן^{א ב}
 — 23. profus abest a Cod. II. יקדחא
 — 26. ואחון, Cod. I. ואחון^ג
 מֶן-גּוּ, II. III. מֶן, Cod. I. מֶן-גּוּ^ג
 — 27. וסרבליהון, Cod. III. וסרבליהון^ב
 — 28. די מישך שידרך, Cod. I. די שדרך מישך
 לְאֶהֱהוּן, III. לְאֶהֱהוּן, Cod. I. לְאֶהֱהוּן
 — 29. דנא לא, Cod. I. דנא לא
 די וכל, abfunt a textu Cod. I., marg. conspicitur adfer.
 — 30. מלכא, Cod. I. דניאל sine vlla nota marginali.
 — 31. ישנא, Cod. I. ישנא
 Cap. IV. 1. אנה, Cod. I. אנה, III. אנה
 — 2. והרהרין, Cod. I. והרהרין
 — 4. אנה textus Cod. I. non exhibet, in marg. legitur אנה
 — 5. ועל, Cod. I. ועל
 — 11. בחיל ואי וכן, Cod. I. בחיל וכן
 — 12. בדיחא, III. בדיחא, II. בדיחא, Cod. I. בדיחא
 ועם, Cod. I. ועם
 — 13. לבבה, Cod. I. לבבה
 — 14. פחגמא abest abs textu Cod. I., in marg. adscriptum
 legitur.
 ובמאמר, Cod. I. ובמאמר
 — 15. די-בל-חכימי, Cod. I. די-בל-חכימי, Cod. III.
 די-בל-ח
 מלכותיה, Cod. I. מלכותיה

- Cap. IV. 16. לא יבהלונך, אל-יבהלך, Cod. I.
- 17. לסף, Cod. I. לכל.
- 19. מלכא, abest abs textu Cod. II., *margini* adscriptum adest.
רביה, Cod. I. רמת; a *sec.* manu, erasa lineola, quae ט distinguit a ב, nunc est רבת
לסוף, Cod. I. לסף, in *margin.* כל
- 20. חזא, Cod. I. חזת; Cod. III, חזא
ואמר, Cod. I. ואמרו
- 21. הוא, Cod. I. היא
- 22. ברא חיות ברא, Cod. I. חיות ברא
שמיא abest a textu Cod. I., *margin.* adscr.
- 23. די, Cod. III. די in fine lineae.
- 24. וחטיך, Cod. I. וחטאך
- 29. ועשבה, Cod. I. עשבה
עליא, Cod. I. עלך, in *margin.* עלאה; II. עליא, in *margin.* ק עלאה; III. עיליא, in *margin.* ק אה
- 32. דארי, Cod. I. דארעא, in *margin.* דאררי; II. דארי, in *margin.* ק דירי;
ארעא prorsus abest a cod. I.
ודארי, Cod. I. ודיררי; II. in *margin.* ק דיררי; III. ודיררי, in *margin.* ק דיררי
ימחיה ליה בירי, Cod. I. ימחא בירי, in *margin.* ליה
לה abest abs textu Cod. I.
- 33. ומנרעיא, Cod. I. ומנרעתי
מלכותי, Cod. I. מלכותיה vtraque vice.
וזירי, Cod. I. זיריה
הדברי, Cod. I. הדברי
ורברבני, Cod. I. ורברבני
יבעון abest abs textu Cod. I. in *margin.* יבעון
יתירה, Cod. I. יתירא, III. יתירה

- Cap. IV. 34. קשט, Cod. I. II. קשט, III. קשטי
 *) מהלכין Cod. I. מהלכין, III. מהלכין *)
- Cap. V. 1. שתי, Cod. I. שתי
 — 2. וישתון, Cod. I. וישתון
 שגלחיה, Cod. I. ולחנהה
- 3. Totus hicce versus caret punctis in Cod. I. Ex cod. II.
 ob *ἑμοιοτελευτον*, totus plane exulat versus, a scri-
 ptore Masorae autem, margini superiori, quem alias
 Masora magna occupare solet, vna *cum punctis*, ad-
 scriptus legitur.
 דאשתיו, Cod. I. ואשתיו
- 5. abest abs textu Cod. I., *marg.* adscr.
 — 6. זורה, Cod. I. II. זורה * *) , III. זורה
 וקטריה, Cod. I. וקטרי
 נחשא, Cod. III. נקשן
- 7. ואמר, Cod. III. וען a *pr. manu.*
 תלבש, Cod. III. ילבש
 די ישלט, Cod. I. ישלט fine nota
- 8. עלליו, Cod. I. עולין a *pr.*, עלליו a *sec. m.*, II. III.
 עלליו
- 9. שנין, Cod. III. שנין^י
- 10. מלכהא, Cod. III. מלחא^א
 משה, Cod. III. משח
 ענח, Cod. I. ענח
 מלכהא, Cod. I. *sine punctis*
 אל-ישתנו, Cod. III. אל-איתי, in *marg.* ישחון
- 11. השתכח, Cod. I. השחכח

B 2

Cap. V.

*) In alio *תז* ה inscripta conspicitur lineola perpendicularis, qua ni fallor,
 corrector indicare voluit, se velle, vt ה legatur.

* *) Cod. II. v. 9. וזוחי.

Cap. V. 12. השתכח^ח, Cod. III. השתכח^ח
 Ob *ὁμοιοτελευτον* omittit Cod. III. septem vocabula,
 quae in *marg.*, ab alio, suppleta, ordine se ita exci-
 piant: ותקרו ופשרא והיותו

יהחוא: באדין דניאל
 — 13. לרניאל, Cod. I. דניאל

— 14. כי די, Cod. I. די

בככמה, Cod. I. וחכמה

השתחח^ח, Cod. I. השתכח^ח, Cod. III. השתחח^ח
 — 16. עלוך^ח abest a textu Cod. I., *margo* habet sine pun-
 ctis. III. עלך

תכול, Cod. I. תכול, II. תכול, III. תכול
 — 17. ונכזביתך, Cod. I. ונכזין, reliquis erasis; Cod. III.
 ונכזין ונכזין

— 19. Quinque vocabula Cod. I. omittit in textu, *margo* ita
 habet: קטל ודי הוא צבא הוא Nouem vocabula omit-
 tit C. III., in *marg.* habet: מוחא ודי הנה צבא הנה
 מרום ודי הוא צבא הנה

— 20. להזרה, Cod. I. להזרא, III. להרדא
 כרסא, Cod. I. כרסיה, III. כרסי
 העריו, Cod. II. העריו, III. העריו

— 21. ולבבה, Cod. I. ולבבה, III. ולבביה
 שני, Cod. I. plane non habet. II. שני, in *marg.*
 שני; Cod. III. שני

— 22. דנה, Cod. I. דנא, II. דן, in fine lineae.

Cap. VI. 3. אלין, Cod. III. אלין
 Quinque vocabula absunt abs textu Cod. I. leguntur
 autem in margine טעמא ומלכא לא להוא נזיק

— 4. הנה, Cod. I. non habet in textu, ast in margine.
 II. III. הוא

Cap. VI.

- Cap. VI. 4. ואחשדרפניא, Cod. I. עלה ו'. Cod. II. non habet. ו
 על על, Cod. I. על-כל
- 6. ברה, Cod. I. בית, II. ברה
- 7. אלך, Cod. I. אלין
- 8. דיר-כל-די-יבשי, Cod. I. תקיף, Cod. III.
- 9. תקיף, Cod. III. לא כרה, Cod. I. ברה III.
- 10. קבל דנא מלכא דה, haec habet cod. I. *sine accentibus*
- 11. רשם, Cod. I. רשם
 פתיחון, Cod. I. פתיחון, II. III. פתיחון
 הווא, Cod. I. II. הווא; altera vice Cod. III. הווא
 Ad finem versus cod. II. in *marg.* habet חצי הספר
- 12. אלהה, Cod. I. אלהה, *sine nota.*
- 13. תלהת, Cod. I. תלהת
 Codex III. nouem omittit vocabula, quae, ab alia
 manu, margini adscripta ita se habent:
 ואמר יציבא מלחא כרה. מדי ופרס די לא תערא
- 14. Quinque vocabula priora adhuc omittit cod. III. quae
 in margine, *sine accentibus*, ita fere supplentur:
 באדין ענה ואמרין קרם
 מלכא
 די
 בני non habet Cod. I. in textu, sed in margine
- 15. ועד, Cod. I. II. III. ועל
- 17. Ob *ὁμοιοτελευτον* VIII. vocabula absunt abs textu
 cod. III, quae in margine *sine punctis* ita leguntur:
 ורמו לגב די אראש ענה
 מלכא יאמר לדנאל
 ליה III. ליה. *marg.* Cod. I. in textu non habet,
- 18. בעקתה, Cod. I. בעוקה, III. בעקתה
 ובעוקתה, Cod. III.
- 19. כרה, Cod. III. כחה a *pr.* manu.
- 21. עציב, Cod. III. עצים a *pr.* manu.
 לדנאל, Cod. II. in *marg.* habet
 אלהא, Cod. I. אלהא

Cap. VI.

- Cap. VI. 23. שלח שם, Cod. I. שלח
 קדמוהי, Cod. I. שמיא, in *marg.*
 — 26. ישגא, Cod. I. יסגיא
 — 27. אלהה, Cod. I. אלהה fine nota.
 חיה, Cod. I. חייא fine nota. Ita quoque v. 21. habet.
 וקום, Cod. I. וקיים
 — 28. ובארעא, Cod. I. habet *bis c. iisdem vocal. et acc.*
- Cap. VII. 6. אחרי, Cod. III. אחרי
 — 7. בחזוי, Cod. I. בחזרי
 אכלה, Cod. III. in *marg.* habet אחשורש
 — 8. ופס, Cod. I. ופס a *pr. manu.*
 — 11. מן-כל, Cod. I. מן-כל a *pr. manu.*
 ממללא, Cod. III. ממלא
 — 12. הערוו, Cod. III. הערוו
 עתיק, Cod. I. עתיק שם, II. III. עתיק
 — 15. וחזוי, Cod. I. וחזיה
 — 20. ונפלו, Cod. I. ונפלוה
 וחזיה, Cod. I. וחה רב
 — 22. וזמנא, Cod. I. וזמניו
 — 25. יבלא, Cod. III. יכלא
 ודה, Cod. I. ודה ד'^ה
 — 27. קדישי, Cod. I. קדישין
 לה, Cod. I. ליהדרק
 וישחמעון, Cod. III. וישחמעון
- Cap. VIII. 5. נגע non habet Cod. III. in *textu*, at in *marginē.*
 — 6. לפני, Cod. III. בין
 — 7. וישבר, Cod. I. ויש in *fine lineae*, ab *initio alterius* וישב
 וישליכו, Cod. III. וישליכו^ה

Cap. VIII.

Cap. VIII. 9. האחת כח , Cod. I.
הקרו , Cod. I.

המזבח , Cod. III.

- 11. מקום , Cod. II. in *marg.* habet
- 12. ותשלך , Cod. I.
- 15. החזון , abest a textu cod. I, *margini* adscr.
- 19. באחריה הימים , Cod. I.
- 20. ומפרס , Cod. III.
- 21. אשר , Cod. III.
- 22. והנשבות , Cod. II.
- 23. Pars posterior huius et prior proxime sequentis ver-
fus in Cod. III. ita legitur.

חירות

ומבין - - - -

בכחו ונפלאות ישחיה

ולא

בכחו ונפלאות ישחיה

- 26. פתום , Cod. III.

Cap. IX. 1. אשר את , Cod. I.

- 3. אדני יהוה , Cod. I.

- 4. אל ליהוה , Cod. I.

יהוה , Cod. III.

- 5. ועוינו , Cod. I. III. עוינו

- 6. כל in textu non habet cod. I, sed in *margini*.

- 7. אדני , Cod. I. יהוה , III. in *marg.* habet קלד
אשר non habet in textu cod. II, sed in *margini*

- 8. אדני , Cod. I. III. יהוה
לכו non legitur in textu cod. I. suppletur in *margini*.

- 11. האלהים , Cod. I. יהוה האלהים
לך , Cod. I.

Cap. IX.

- Cap. IX. 12. דברו, Cod. III. דברו
 abest abs textu cod. I. III. suppletur autem
 in marg.
- 13. אח כל מעשיו לשוב, Cod. I. לשוב
- 15. כחיום, Cod. I. כחיום
- 17. על, Cod. I. אל^ע
 ארני יהוה, Cod. I. ארני
- 18. פקחה, I. פקח; II. פקחה, in m. ה' יתל' III. פקח^ה
- 20. אבס abs textu cod. I. suppletur in marg.
- 24. ולחם, Cod. I. ולחם a sec. manu.
- 25. להשיב, Cod. I. להשיב
 ער-משיח, Cod. III. ער-משיח in fine lin.
 alt. ירשיח a pr. manu
- Cap. X. 5. אופן Cod. I. אופיר; פו; אופן in marg.
- 7. Totum alterum hemistichium, vna cum parte priori
 v. 8. abest abs textu cod. I.; in marg. modo cum, modo
 sine punctis, leguntur:
 אבל חדרה נפלה עליהם ויברחו בחובא;
 ואני נשארתי לבדי ואראם את המראם הגדולה
- 11. עמרך, Cod. III. עמרך in marg.
 עשיתי עמרו, Cod. I. עמרו
- 12. להבין, Cod. III. לבין
- 13. חשרים, Cod. I. חשרים
 מדי ופרס, Cod. I. פרס
- 17. לתוך על יוכל, Cod. III. in marg. habet
- 18. למד, Cod. in marg. habet
- Cap. XI. 6. ונתן, Cod. I. a pr. manu, mutato ו in ח et re-
 cens addito ו, nunc est ו^ח
- 7. מנצר כל רשיה, Cod. III. מנצר כל רשיה
 כנו, Cod. III. כנו a pr. manu, sed mutato ב in כ nunc

- Cap. XI. 8. והוא Cod. I. non habet in textu, sed in margine.
 — 10. ובני, Cod. II. III. ובני
 בו, Cod. II. בוא
 ויתגרו, Cod. I. III. ויתגרה, II. ויתגרו, in *marg.* ק רה
 — 13. בוא, Cod. III. בו
- הי' א יעמדו
 מִפְּנֵי וְלִי
 — 15. הנגב לא יעמדו, Cod. I.
 ועם Cod. III. ועם
- 16. אליו non habet Cod. III. in textu, sed in *margine*.
 ועש Cod. I. in *margine* habet, non in textu.
- 17. כל profus abest a Cod. I.
- 18. וישב, Codd. I et II. in *marg.* habent ק וישם
 בלתי, Cod. III. בלתי
- 23. התחברות, Cod. I. III. התחברת; Cod. II. התחברות
- 24. מבצרים, Cod. I. מבצרים a *prima manu*.
- 25. ויער, Cod. I. ויער
 ומלך גדול, Cod. I. ומלך
- 28. ארצו abest abs cod. I. textu, *marg.* adser. c. p.
- 34. וכליו, Cod. I. וכליו, rasurae vestigia adfunt.
- 35. יכשלו, Cod. III. יכלו
- 36. ידבר, Cod. III. ידברו
- 38. ולאלה מעזים על כנו יכבד, Cod. I. מע
 הארץ עלפנו יכב יכבד rasura
 וארעל לפסי ידעוהו, Cod. III. ידעוהו, in *marg.*
 יקרה abest abs textu Cod. I. *marg.* adser.
- 39. הכיר, Cod. III. יכיר
- 40. הצפון, Cod. I. הצפון הנגב
- 45. ויצדיקי עולם, Cod. I. ויצדיקי
 ויצדיקי עולם, Cod. I. ויצדיקי
- Cap. XII. 2. ארמח Cod. I. in textu non habet, sed in *marg.*
 — 3. כוהר, Cod. I. כוהר, Cod. III. כוהר
 ומצדיקי עולם, Cod. I. ומצדיקי

- Cap. XII. 4. הספר, Cod. I. בספר
 — 5. ואחר notatur in margine codicis I.
 — 7. האיש item, quum abs textu codicis I. abfit.
 וככלוה abest abs textu C. I., suppletur in eius *marg*,
 מפץ, Cod. III. מפץ
 — 8. אדני, Cod. III. אדני
 — 9. לך non habet textus cod. I. sed *margo*.

Ad finem capituli in cod. I. legitur tantum Iudaeorum illud praesidium חזק ונתחזק, deficiente Masora finali, quam Cod. III. habet.

Nolim tamen quisquam credat, in reliquis libris V. T. nullam fere nos obseruasse lectionis varietatem; vtique longe plures easque grauiores, quam Danielis liber obtulit. Quum autem commentationis huius rationem illarum varietatum recensio excedat, quippe quae in Danielis libello versatur praecipue: ex schedis nostris non nullas tantum leuioris momenti varias lectiones, quae vberiori illustratione vix egent, speciminis ergo proferam.

- 10 s. VI. 7. Cod. I. ויאמר a *pr.* manu.
 — XXI. vtrumque comma 36. 37. omittit cod. I., habet in textu cod. III.
 I SAM. II. 3. Cod. I. ממניכם; כ lineola notatur.
 ק' ולו, Cod. I. in *marg.*
 — 16. לו Cod. I. sine nota.
 XX. 36. החצים Cod. I.; ם notatur lineola transuersa.
 — 37. רחצי *bis* Cod. I.
 2 SAM. VIII. 4. איש profus abest a cod. I.

PSALM. XVI.

PSALM. XVI. 10. הַסִּירִיד Cod. I; י poster. notatur lineola dam-
natoria.

— XVIII. 43. אַרְיָקָם Cod. II.

44. יַעֲבֹדוּנִי הַפִּלְטָנִי profus absunt a cod. I.

— XXIX. 1. אֵלִים, Cod. II. אֱלֹהִים c. LXX.

וְעַו et הָבוּ deficiunt in eodem cod. II.

— CL. הַלְלוּ abest. abs. textu cod. I, suppletur in
margine.

PROV. VIII. 35. מִצְאֵי, Cod. III. מִצְאֵי

IES. LII. 14. עֲלִיךָ, Cod. I. עֲלִיךָ

— LIII. 8. דְּרֹרִי, Cod. I. דְּרֹרִי a pr. manu.

ESRAE II. 2. מִסְפָּר בְּנֵי מַסְפָּר plane absunt, ob ὁμοιοταλευτον, a
codice II.

Sed plura de lectionum varietatibus, in quibus rimandis
hucusque versatus sum, scribere cupientem, prolusionis huius ratio
reuocat. Lectiones enim academicae, quibus *Humanissimis Com-
militonibus* per instans semestris hibernum, inferuire, mecum con-
stitui, indicandae sunt.

In auditorio igitur collegae coniunctissimi, GODOFR. AVG. ARNDTII, *D. Pbil. Prof. Publ. et Coll. B. Mariae Vng. p. t. Praepositi*, post finitas nundinas lipsienses

Hor. II. *quat. dieb. gratis, Psalmorum partem priorem illustrabo.*

Hor. XI. *senis dieb. priuatim, cursum lectionum in Noui Testamenti libros institutam, biennio conficiendum, atque, per instans semestre hibernum, Euang. Martiaci, Marci et Lucae explicabo.*

Hor. II. *binis dieb. Examina et disputationes de difficilioribus N. T. locis institutam.*

Hor. III. *binis dieb., praecepta linguae arabicae tradam, ducem sequens perill. MICHAELEM, aut, si plures, minoris pretii causa, HETZELIVM malint, Hetzels erleichzerre arabische Grammatik, nebst einer Chrestomathie, Iena 1776. 8.*

Hor. III. *quat. dieb. priuatissime, praemissa encyclopaedia vniuersali, historiam litterarum et litteratorum enarrabo, notitiamque recentissimorum et in quacunq[ue] arte optimorum librorum, ex omnibus fere scriptis menstruis et commentariis de rebus nouis literariis, qui mihi omnes fere, ad manus sunt, suppeditabo ad ductum libelli proprii: Versuch einer Einleitung in die Geschichte der Kenntnisse Wissenschaften und schönen Künste. Halle. 1784.*

P. P. in Vniuersitate Lipsiensi, die dominica XVII. p. Fest. Trin. A. C. MDCCCLXXXIV.

HALAE MAGDEBURGICAE,

FORMIS HENDELIANIS.

1784. MDCCCLXXXIV. O. A. N. A. I. 2. 1. 1. 1.

Tc 335

Vd18

ULB Halle 3
003 928 160

sb.

Vd17

VI

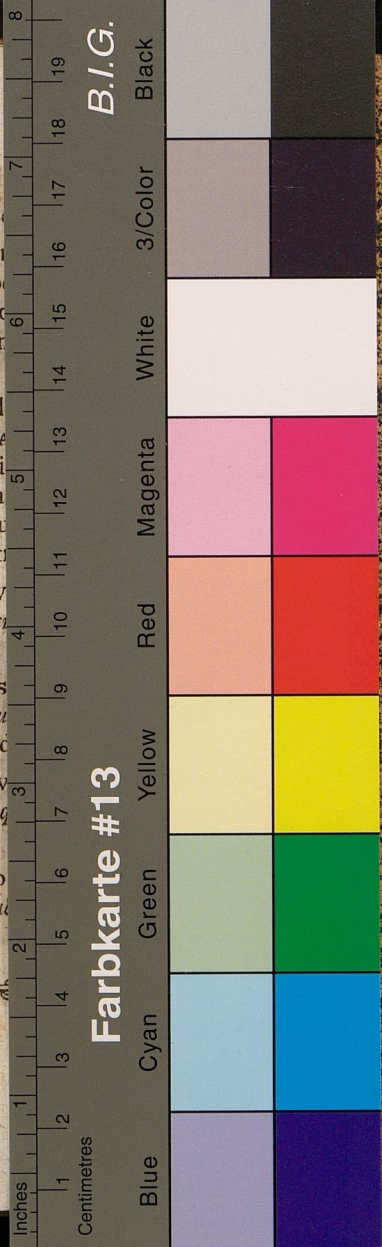

III.
u fi
e fer
co
rem
ac r

chol
FA
ga li
ca h
nt fu
noft
s w
uis ca

cvs
natu
tend
icv
it, g

wo
fru

S P I C I L E G I V M ²⁴⁷ 8

VARIARVM LECTIONVM

CODICVM IV. VET. TEST. HEBR
VRATISLAVIENSIVM

Q V O D

LECTIONIBVS SVIS
PER INSTANS SEMESTRE HIBERNVM
IN GENERALI STUDIO LIPSIENSI

HABENDIS

PRAEMITTIT

SAMVEL THEOPHILVS WALD

LIPSIAE A. C. MDCCLXXXIV

